

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 213. szám.

Nagyvárad.

Szerda, 1913 szeptember 17.

A mezőgazdaság és a polgári iskolák reformja

Irta: Bu Day Barna.

Magyarország lakosságának 67-68 százaléka a mezőgazdák teszik ki, azonban ez az agrárjelleg szakoktatásunkban ugyan csak nem domborodik ki, sőt egyenesen siralmas dolog, hogy évente mintegy száz-ezer továbbtanuló ifju közül csak ezerszáz tanul mezőgazdaságot és a felső és alsó vonalon mindössze 28 intézetünk van az ifjuság befogadására.

Már is szembeötlően illusztrálja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági szakoktatás területe a legelhanyagoltabb, úgy az iskolák, mint a tanulók számát tekintve.

Látva a tudományos s legkivált a jogi pályákra való önzölést ellentétben gazdasági szakoktatásunk pangó életével, siralmasan konstatáljuk, hogy az az osztály, mely a földből él, a maga nagy szellemi tőkéjének csak morzsáit juttatja vissza létalapjának megerősítésére és fejlesztésére; ellenben versenyt vesz fel és erőt pazarol olyan téren, hol a vagyontalan középosztályból kivált honorációrok is bőven akadnak az itt megoldandó feladatok szolgálatára. Ezt a ferde és káros irányzatot mesterségesen is támogatja iskolapolitikánk. Ime most is milyen heves osztálypör folyt az új tudományos egyetemekért s ugyanakkor az Országos Magyar Gazdasági Egyesületen kívül egyetlen hang nem reklamálja az annyira hiányzó mezőgazdasági főiskola elejtett tervezetét. A mezőgazdasági szakoktatás iránt tapasztalt hivatalos közömbösség szinte megmagyarázhatatlan. — Jellemző erre nézve az is, hogy míg a kereskedőknek már közel két évtizeddel ezelőtt lehetővé tették, hogy szakoktatásukat beleilleszthessék az 1868. évi XXXVIII. t.-c. keretébe, addig a gazdaérdekeltségnek ugyanilyen irányu kívánsága a törvényszakas merevségébe ütközik. Ezért azután a mezőgazdasági szakoktatás nemcsak a tudományos tanításhoz, de a többi

szakmabeli oktatáshoz képest is olyannyira háttérbe szorult, mintha Magyarországon a természeti kincsek gazdasági kihasználása volna a legutolsó és legfelelősebb foglalkozás.

Több oldalról fölmerült a terv, hogy a szükséges középfokú intézeteket a polgári iskolák megfelelő átreformálása útján igyekezzünk megteremteni. És tényleg be kell ma már látni minden fórumnak, hogy a polgári iskolák eredetileg kitűzött rendeltetésük szolgálatára nem alkalmasak.

Ime itt van egy iskolatípus, mely ma petrezselyemmel árul. Másfelől pedig jelentkezik a gazdaközönség szükséglete, mely középfokú iskolát kér. Mi sem lehet plauzibilisabb, mint az, ha a mezőgazdaság a polgári iskolákat a saját számára igyekszik hasznosítani.

De vajjon kinek kell az új típusú mezőgazdasági polgári iskola és — miért kell? Mindkét kérdésre egyszerre megfelelhetünk. Az új típusú iskolára leginkább a nagyobb mezőgazdasági jellegű községnek s egyes nagy vidéki városoknak van szükségük azért, hogy a gazda-polgárok otthonukhoz lehetőleg közel találjanak olyan iskolát, mely fiaiknak bizonyos általános műveltséget ad s ezenfelül azokat a gyakorlati gazdálkodásra is kellő szakszerűséggel előkészítse.

A közönségnek ehhez a szükségletéhez képest a hétosztályú iskola megfelelőnek látszik. Négy esztendő mindenestre kell az alapvető általános ismeretek tanítására; hároméves gazdasági tanfolyam pedig arra szükséges, hogy az iskola a gyakorlati célokra elegendő szakképzettséget adhasson s bizonyos minősítési és emellett az önkéntességi joggal is felruházható legyen. Ennél hosszabb tanidő költségessé tenné az iskolázatást és tüllőne a gazda-polgárok igényein.

A tervezett középfokú iskoláknak teljesen külön és önállóan kell szervezkedniük. Miután ezek az iskolák igen széles társadalmi rétegek érdekeit fogják szolgálni s mindenestre nagyobb érdekeltségre támaszkodhatnak, mint a gazdasági akadémiák, a pénzügyi szempontok nem okozhatnak leküzdhetlen aka-

dályt. Maga az állam egyes kincstári birtokokkal kapcsolatban nagyobb nehézség nélkül szervezhet ilyen iskolákat és nem kétlem, hogy egyes nagyobb s vagyonosabb községek is szívesen hoznak anyagi áldozatokat egy életrevaló gazdasági iskoláért, kivált ha ez az egyéves önkéntességi jogot is biztosítani fogja. Az ilyen iskolák a gazdasági szakoktatásnak széles medret mosnának, jelentékenyen emelnék a magyarság szempontjából igen értékes kis és középgazdáknak a társadalmi súlyát s emellett a kisebb igényű birtoktestek számára jól használható gazdasági tisztviselőket nevelnének.

Római katolikus bolgárok. Bulgáriának tudvalevően le kellett mondania a Törökország ellen viselt háborujának legfőbb céljáról: Macedonia bolgár lakta részéről. Így nemcsak nekik kell lemondaniok néhány százezer idegennyelvű alattvalóikról, hanem ellenkezően nekik kell átengedniök Görögország és Szerbia számára több százezer honfitársukat. Ez olyan kényszerűség, amibe Bulgária meg is nyugodott.

Nem törődtek bele azonban sorsukba a macedóniai bolgárok s a legelkeseredettebben hozzákészülnek, hogy faji és nemzeti épségüket és önállóságukat mindaddig megőrzik, a míg egyszer azután végképpen oda csatlakozhatnak Bulgáriához. Nemzeti önállóságuk megvédésére hősiesség elhatározást tettek: azt nevezetesen, hogy a hányan vannak, tehát több százezren, elhagyják ősi vallásukat és áttérnek a római katolikus hitre. Ezzel annak akarják elejét venni, hogy akár a görögök, akár a szerbek a saját nemzeti vallásuk fölvetelére kényszerítsék őket s ezzel megkezdjék a faji beolvadásukat is.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol oriasi választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Ez a terv most már egészen közel van a megvalósuláshoz és nagyon érdekes, hogy a protestáns németek azok, a kik leginkább biztatják a bolgárokat, hogy csatlakozzanak — Rómához. Állítólag ezt a tervet a Vatikánban az elgondolható legnagyobb örömmel támogatják és segítik a kivitelhez. XIII. Leó pápa táplálta azt a reménységet, hogy valamikor egyesíteni tudja a római és a görögkeleti egyházat.

A polgármesterek kongresszusa Nagyváradon.

Az orsz. értekezlet programja.

Szeptember hó utolsó napjaiban a magyar városok érdeklődésének központja lesz Nagyvárad városa. A törvényhatósági és rendezett tanácsú városok polgármesterei gyűlnek össze országos értekezletre, amelyen előadásokat tartanak a földgáz mikénti felhasználásáról, különös tekintettel a városi közművekre, továbbá a városok pénzügyi helyzetéről.

A város törvényhatósági bizottsága dr. Hoványi Gyula indítványára tudvalevőleg kimondotta, hogy a polgármestereket a város megvendégeli.

A polgármester által kiküldött bizottság tegnap délután tartott értekezleten hosszas tárgyalás után megállapította a részletes programot, amely a következő:

Szeptember hó 28-án, vasárnap, fogadtatás Nagyvárad állomás pályaudvarán; a vendégek elszállásolása.

A rendezőség felkéri a Rákóczi-uti, Bémer-téri és Szent László-téri háztulajdonosokat, hogy szeptember 28-án és 29-én délelőtt házaikat zászlókkal, szőnyegekkel vagy virágokkal díszítsék fel.

Este 9 órakor ismerkedés a Pannonia-szálló éttermében.

Szeptember hó 29-én délelőtt 9 órakor a kongresszusi ülés megnyitása a városháza nagytermében.

Déli 1 órakor közös ebéd a Pannonia-szálló éttermében. Etkezés a la carte. Délután 3-tól 6-ig a városi közművek és közintézmények megtekintése az alább közlendő választás szerint.

Este 7 órakor nagyméltóságú Széchenyi Miklós gróf nagyvárad megyés püspök, v. b. t. t., a kongresszus résztvevőinek tiszteletére a püspökségi palotában ebédet ad.

Szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor a kongresszusi ülés folytatása. Délben 1 órakor Nagyvárad város közönsége a Fekete Sas vígadó nagytermében vagy a Pannonia-szálló nagytermében a polgármesterek és városi kiküldöttek tiszteletére délelőtti ebédet ad. A bizottság az ebédre a törvényhatósági bizottság összes tagjait meghívja. A bizottsági tagok az ebédre Bordé Ferenc főjegyzőnél szeptember hó 27-én déli 12 óráig jelentkezhetnek, részükre a részvételi jegyet ugyancsak a főjegyzői iroda szolgáltatja ki, az ebédjegy ára ellenében.

Délután 3 órától kezdve a város közműveinek folytatódó megtekintése.

Kedvező idő esetén szeptember hó 30-án este, ha elegendő számu jelentkező mutatkozik, a Püspök- és Félix-fürdő megtekintésére kirándulás lesz. Indulás a városházától délután 6 órakor. Akik ezen kiránduláson részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy szeptember hó 29-én délután 3 óráig Bordé Ferenc városi főjegyzőnél jelentkezni szíveskedjenek.

Az ülések tartama alatt a városház bizottsági termében a nagyterem szomszédságában a város közműveinek tervei ki lesz-

nek állítva s az illető tervekhez vonatkozólag a város műszaki kara felvilágosítással szolgál.

A vendégek az egyes közműveket a nekik tetsző választás szerint megtekinthetik, akik az egyes közműveket megtekinteni óhajtják, ebbeli szándékukat a bizottsági teremben erre a célra kitett íveken, az illető terv felvilágosítására szolgáló mérnöknel jelentsek be. Megtekinthetők a következő közművek és közintézmények:

A városi vízmű telepek, a városi villamosmű, a városi csatorna és szennyvíztisztító telep, a városi vegy és tápszervizsgáló intézet, a városi dispenser, a tüdőbeteg szanatórium építkezése, a városi tejközpont, a városi népiroda, a városi közkönyvtár, a városi szakipari rajzkiállítás, végül az állami ipari szakiskola.

A magán telepek közül.

A Sonnenfeld műnyomda, a Hungária cipőgyár, a Tü- és Celuloid gyár, a nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár, az Ardos-féle munkaiskola.

A jelentkezőket arra kérjük, hogy szándékukat folyó hó 28-ának déli 12 órájáig, a kitett íveken jelentsek be.

A bizottság felkéri azokat a gyáriparosokat, kik telepeiknek megtekintését kívánják, hogy a további intézkedés végett szán-

dékukat Kőszeghy József városi főmérnökkel közöljék.

A rendezőbizottság Bordé Ferenc polgármester helyettes elnöklete alatt működik. S a következőképpen alakította meg az albizottságot.

Fogadó bizottság:

Elnök Bordé Ferenc polgármester helyettes. A város polgármesterét felkéri, hogy az összes bizottsági tagok élén, az érkező vonatknál szept. 28-án a vendégeket fogadja.

Fogatrendező bizottság elnöke Komlóssy József tanácsnok.

Az elszállásoló bizottság elnöke Jelinek Géza főszámvevő helyettes.

A közművek megtekintését intéző bizottság elnöke Kőszeghy József városi főmérnök.

A bankettet rendező bizottság elnöke Kőszeghy József városi főmérnök.

A bizottsági ülés felhívta az albizottság elnökeiül kijelölt tagokat, hogy a város tisztviselői karából az albizottságot alakítsák meg s az albizottságok működésére vonatkozó programjukat és intézkedéseiket szept. 25-én, csütörtökön tartandó legközelebbi ülésnek jelentsek be.

Biharmegye árvaszéke az államosítás előtt.

Dolgoznak a javaslaton

Egyre gyorsabban közeledik az országház megnyitása. Mennél közelebb vagyunk hozzá, annál aktuálisabbá válik az államosítás kérdése. A közigazgatási hivatalokban a legnagyobb izgalommal várják a nagy reformot, mely újja akarja teremteni a közigazgatást. Ma már kétségtelen, hogy a reform elsősorban a vármegyék árvaszékét fogja érni és így legaktuálisabb téma vele foglalkozni. Nem csupán ez az egy szempont az, mely a vele való foglalkozást szükségessé teszi, hanem az is, hogy ez a hivatal a vármegye legnagyobb testülete, ahol milliós vagyionokat kezelnek és ahol mintegy 70—80 ezer embernek a jövője felett rendelkeznek.

Ennek a hivatalnak reformját a miniszteriumban is fontosnak találják és igen nagy körültekintéssel is akarják keresztül vinni.

A belügyminiszterium árvaszéki osztálya az egész ország árvaszékének véleményét megakarja hallgatni és ezért Bihar-vármegyét is felszólította, hogy nyilatkozzék abban az irányban, milyen formán találja célszerűnek a reformot.

A Tiszántul megírta már, hogy Verner Kálmán az árvaszéki tisztikar együttes véleménye alapján akarja megtenni javaslatát és pedig e hó 20-án.

Ebben a dologban megkérdeztük Verner Kálmán árvaszéki elnököt, aki volt szíves nagyszabásu javaslatát ismertetni munkatársunk előtt.

Az árvaszéki elnök véleménye szerint két megoldás lehetséges.

Az általános reform.

Az egyik módszer az volna, hogy oly nagyszabásu reformokat léptetnének életbe, melyek nem csupán az árvaszéket, hanem a bíróságokat is érintenék. Ezt úgy gondolja megoldhatónak az elnök, hogy létesítenének egy középfokú, vagy közvetítő hivalt. Ennek a hivatalnak az volna a feladata, hogy a beérkező összes csőd, árvaszéki, telek-

könyvi hagyatéki, stb. ügyeket előzőleg áttanulmányozná és ellátva minden kellekkel irányítaná az illetékes hatóság elé. A mostani rendszerben az írásbeli teendők nagyrészt ez köti le, ez foglalja el azoknak a tisztviselőknak az idejét is, akik pedig sokkal fontosabb teendőkre vannak hivatva. Ezt a módszert azonban nem tartja megvalósíthatónak, mert a törvények nagyrészt át kellene miatta dolgozni. De kivihetetlen már azért is, mert sok személyes érdekből ütközne.

Az időszaki reform.

A másik módszer, mely mellett eddig minden vármegye állást foglalt, a decentralizálás. Ez esetben az árvaszék megszűnne a központban és a járásokban szerepelni. Minden bíróság mellett volna egy árvaszéki bíró, aki a személyes érintkezés alapján hozná meg határozatait. A felekkel való érintkezés, a személyes megjelenések, bármely ügyben, csak előnyére lehetnének az ügynek. Sokkal eredményesebben lehet elérni valamit ezen az uton, mint papíron: Verner Kálmán tapasztalatból nyilatkozik így. Ő az évnek nagy részében a vármegye külterületén tartózkodik. — Az évek során tartott vizsgálatoknak oly szép eredménye van, hogy arról külön cikkeket lehet írni. A vidéki árvaszéki bírók értelmi intézkedésének másodfokú foruma is lenne, ez már azonban a központban székelné.

A vidéki árvaszékek természetesen mind-ama kellekkel fel lennének szerelve, amelyekkel a mai árvaszékek rendelkeznek. Verner Kálmán szerint az állam rengeteg jövedelemhez is jutna a vidéki rendszer mellett. A hagyatékok leltározásánál ugyanis nem fordulhatnának elő oly nagy visszaélések, mint ma. Az árvaszéki bíró jelenléte megakadályozza az értéken aluli becslést és így az örökösök az örökösödési illetéket a tényleges vagyon után fogják fizetni. A reform költségeinek tehát egy részét már ezen az uton is megnyeri az állam.

A tisztviselők államosítása.

Van még egy harmadik mód is, mely szerint esetleg megcsinálják az államosítást és ez az, hogy csak a tisztviselőket államosítják és ők azután mint állami tisztviselők fogják teljesíteni a mai munkát. Ez volna a legszerencsétlenebb megoldás. Így legfeljebb a tisztviselőket lehetne szigorubban venni, de a közönség érdeke egyáltalán nem nyerne vele.

A megyei munkapárt értekezlete**Bizalom a kormány-
nak. A választások.**

Biharvármegye törvényhatósága ma tartja meg őszi közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatával tegnap foglalkozott a megyei munkapárt, mely minden ügyben az állandó választmány javaslatát fogadta el. Az értekezleten a párt tagjai igen szép számmal jelentek meg. Háromnegyed öt órakor még alig volt egy-két tag a Pannónia éttermében s már öt órakor zsúfolva volt a tágas terem.

Pallay Lajos alelnök nyitotta meg az értekezletet. Tudatta az egybegyűttekkel, hogy Szunyogh Szaboles pártelnök lekötöttsége miatt nem jelenhetik meg, ezért indítványozza, hogy korelnököt válasszanak. Az értekezlet egyhangulag Száhlender Károlyt választotta meg elnöknek.

Száhlender Károly üdvözölte a megjelenteket és felkérte Pallay Lajost, hogy ismertesse az értekezlet tárgyait. Pallay Lajos bemutatta a tárgysorozatot és kiemelte, hogy annak négy pontja van, amelyekkel az értekezletnek foglalkoznia kell.

Az első három pont Tisza István gróf miniszterelnöknek és kabinetjének leirata, melyben kineveztetését tudatja és a vármegye támogatását kéri. Tekintettel arra, hogy a párt ezzel a kérdéssel foglalkozott a juniusi értekezleten, amikor is kifejtette álláspontját, most fölösleges arra visszatérni.

Javasolta az elnök, hogy a vármegye állandó választmányának már a lapok útján ismertetett javaslatához járuljanak hozzá. A közgyűlésen pedig a munkapárt nevében Morvay Zsigmond utján tolmácsolja a párt állásfoglalását.

A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Az utolsó pont volt a biharkeresztesi járás főszolgabírói állásának betöltése. Tekintettel arra, hogy a meghirdetett pályázat alkalmával csak Frankó Endre pályázott az állásra, javasolja az elnök, hogy a párt ő mellette foglaljon állást. A javaslatot elfogadták.

A Frankó Endre megválasztása által megüresedő helyre két pályázó van: Bölönyi István és Bernáth Lajos. Mivel mind a két pályázó a munkapártnak tagja, ezért az elnök javaslata az volt, hogy ne foglaljanak állást ebben a kérdésben, hanem majd szavazás útján döntsenek. A javaslatot elfogadták.

Ezzel az értekezlet egynegyed 6 órakor véget is ért.

A virilisek névjegyzéke.**Az igazoló választmány ülése.**

Nagyvárad város igazoló választmánya összeállította az 1914. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét.

A virilisek révén a jövő évben több új tag jön be a város törvényhatóságába.

A névjegyzék a következő:

Dr Adorján Ármán, dr Bárdos Imre, dr Bleyer Endre, Bognár Sándor, Breider Ármán, Brüder Jenő, dr Demetrovics Elek, Deutsch K. I., Diósi Lajos, Frankó Endre, Farkas Izidor, Fábry József, dr Friedländer Sámuel, dr Gram Károly, Guttmann József, Grósz Sándor, dr György Ernő, Harmathy Károly, Hlatky Endre, dr Hoványi Gyula, Hofbauer Pál, Ince Lipót, Juszt Károly, dr Kenéz-Kurländer Ede, Lédig Árpád, Leitner Márton, dr Löblé László, Löwinger József, dr Mihely Lajos, Miskolczy Barnabás, Moskovits Adolf, dr Moskovits József, dr Moskovits Miklós, Moskovits Miksa mérnök, Moskovits Miksa vezérigazgató, ifj. Moskovits Mór, dr Munk Béla, dr Nyiry Ödön, dr Olasz Béla, Oláh Ferenc, dr Popper

Ákos, ifj. Popper József, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, dr Rezső Mór, Rosenberg Izsó, Róthbarth Ede, dr Sebő Mihály, Schwarz Herman, Gróf Széchenyi Miklós, Száhlender Károly, Ternyei Antal, ifj. Ullmann Izidor, Ullmann Sándor, dr Várnai Ferenc, dr Váradi Ödön, Wallerstein Dániel, Veiszlovits Emil, Veiszlovits Gyula, dr Weimann Jenő, Weinberger Lajos.

E szerint a jelenlegiek közül kimaradnak Aczél Zsigmond, Andrényi Gusztáv, dr Dénes Sándor, dr Grósz Imre, Ince Lajos, Moskovits Farkas, id. Moskovits Mór, Oláry Gyula, dr Perczel Adolf, Róth Henrik, Weiszlovits Lajos.

Viszont új tagok: Frankó Endre, Guttmann József, dr Hoványi Gyula, Hofbauer Pál, Lédig Árpád, Schwarz Hermann, Száhlender Károly, gr. Széchenyi Miklós, Ullmann Sándor, Wallerstein Dániel.

Ezek közül azonban bizonyosan lemondanak a tagságukról dr Hoványi Gyula és Boros Jenő, akik választott tagjai a törvényhatóságnak; gr. Széchenyi Miklós és Száhlender Károly, akik Biharvármegye törvényhatóságának tagjai. Helyükbe tehát valószínűleg Andrényi Gusztáv, Gaszner Károly, Rothbarth Bernát és dr Grósz Imre jönnek.

Revolverlövés az uzsonnázó közönség feje fölött.**Letartóztattak egy bakát. A századoshadbíró életveszedelme.**

Tegnap este hat órakor izgalmas eset történt a Bémer-téren lévő Berger-féle korcsmában. Egy részeg rezervista duhajkodott a korcsmában, revolverrel hadonászott és az ostoba jószág elsült. Valószínűleg nem magától, hanem mert valaki meghuzta a ravaszt s ez a valaki a baka ur volt, aki Kiskirálynak érzi magát a korcsmában, mint minden kakas a szemét dombon.

Este hat órakor legnépesebb a korzó. A kávéházak tele vannak uzsonnázókkal. Ki gondol ilyenkor veszedelemre? Itt a város kellős közepén mégis azt kell hinnünk, hogy rengetegben élünk, bakonybeli állapotok közt járunk, itt van a legközvetlenebb közelségben, a legvadabb zug, ahonnan parasztok, bakák duhaj és részeg kocsisok bármikor rántörhetnek, ránkölhetnek.

A százados sétálni megy.

Az Elit-kávéházat közvetlen közelből fenyegeti ez a korcsma. Tegnap még vásári nap lévén, tömegesen látogatták a finom helyiséget.

Több 101-es baka élvezte az élet gyönyörűségét, a hangulat forró volt, hangos a korcsma és csak úgy dültek ki-be a józan emberek. A kávéház terraszán több katonatiszt ült, hölgyek társaságában s uzonnáztak. Tótfy Henrik honvédszázados hadbíró több tiszt társaságában távozott a terraszról. Sétálni akartak.

Azonban alig mentek öt lépést,

fojtott dörrenés hallatszott s a következő pillanatban egy revolver golyó vágódott a hadbíró lábai elé.

A tiszték meglepetve álltak meg. Mivel a hang a korcsmából jött, besiettek oda. Velük tartott Bíró ezredorvos is. A rendőrszintén ott termett, a kávéházi közönség ijedten ugrált föl, óriási tömeg verődött össze.

— Gyilkosság történt, gyilkolt egy baka, terjedt el a hír. De téves volt ez a híresztelés.

Letartóztatják.

Bent a korcsmában sápadt arccal dülöngött egy baka. Kezében még füstölgött a revolver. Tótfy százados ráparancsolt:

— Adja át a revolvert!

A baka megtagadta. A katonatisztek intézkedésére lefoglalták a részeg bakát, aki Máköcsy Imrének mondotta magát.

Leültették egy padra és érdekes órséget kapott a közönséges, 11. századbeli közlegény. A hadbíró, az ezredorvos és még vagy négy katonatiszt állta körül, amíg a rendőr elfutott telefonálni a készütségért.

Ez alatt Máköcsy fel-felugrott és folyton jelentgette a hadbíróknak, hogy ő nem buta baka, hanem kitanult rezervista.

Mikor megérkezett a készütség, Ruzsinszky százados elvette a baka bajonettjét. Máköcsy csak most dobta el az égő cigarettát és hevesen tiltakozott, hogy őt szuronyos bakák kísérik.

Bekisérték a várba, ahol kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy csak mutogatta, hogy kell megtölteni a revolvert s eközben sült el. Nem akart senkit bántani.

Máköcsyt letartóztatták s katonai törvényszék elé állítják.

*

Az esethez ismételtén megjegyezzük, hogy a város kellős közepén történt, a ragyogással, fényvel, kulturával teli Bémer-téren, a hol eltűnnek egy közönséges részegembertelepet, egy ordináré pálinkamérést, kicsufolására minden kulturának, szegényére minden fénynek és ragyogásnak. A város fejlődik, a Bémer-tér fővárosi jelleget ölt, de a Berger-féle pálinkásbolt ott marad szegényfoltnak. Részeg ember és pálinkaszag dől ki belőle vegyesen, éktelen káromlások botránkoztatják meg a járó-kelőköt kora reggeltől késő estig, vasárnap is, valóságos botrány ez a pálinkás butik a város közepén, a legforgalmasabb helyen — s még eddig nem szurt szemet az illetékes közegek közül senkinek. Nem látják, hány ember züllik le napról-napra, mert ott kapja kéznél az iszákosságra csábító alkalmat. Nem gondolkozik róla senki, hogy Nagyváradnak

ezt a szégyenfoltját már régen el kellett volna sülyeszteni. A Pecét beboltoztuk, mert csavarta az orrunkat az illata a város szélén; a város közepén ellenben ott gőzölög a pálincabüz a Berger-féle butikból s ontja magából a részeg embereket a villanyfényvel kivilágított aszfalra, Nagyvárad fejlődésének nagyobb dicsőségére.

Mikor a polgármesterek itt lesznek, jó lesz arra a pár napra ezt a szégyen sarkát a Bémer-térnek eltakarni, nehogy meglássák, hol tápláljuk mi kis üstön főtt pálincával a lövöldöző részeg embereket.

Talán egyszer, valamikor be is fogják csukni ezt a kiapadhatlan szeszforrást; de csak akkor, amikor a részeg emberek jobban fognak célozni s a Berger-bolt gyönyörűségeitől megittasult esőselék a gyanutlan járókelőknek nem a lába elé, hanem a gyomrába fog lövöldözni.

Addig azonban a Berger butik és a részeg emberek érdekeinek még hathatósabb megvédése végett jó lesz egy táblát kiakasztani ezzel a felirással:

ITT
JÓZAN EMBERNEK JÁRKÁLNI
TIZ KORONA
BÜNTETÉS TERHE ALATT
TILOS.

Egy lehetetlen út.

Szalárdon van a világ vége.

Szalárd azok közé a kevésbé szerencsés helyek közé tartozik, amelyeket vonattal nem lehet felkeresni s így ha valakit arra ítél a sorsa, hogy mégis kimenjen Szalárdra, az a szerencsétlen ember a földi kinok 80 százalékát átszenvedi míg megjárja. Tudvalevőleg Szalárdra csak kocsival lehet kimenni. Szoktak ugyan Tóth Mihályhoz automobilon kirándulni, de ezek a boldogtalan kirándulók Szalárd alatt megállapíthatják, hogy az Alpesekeket sokkal hamarabb és könnyebb módon járnak be, mint Szalárdot.

Szalárd egyszerűen egy elátkozott falu, ahova még a madár is csak kerülő uton tud eljutni. Addig míg Nagyváradról országuton halad a kocsis, kényelmesen lehet menni. Hanem aztán a Szalárdra beforduló uton, ott kezdődik a pokol.

Ezt az utat még a legöregebb emberek sem látták jó állapotban. Az utnak az a legjobb része, ahol agyig sülyed a kocsis. A rossz és járhatatlan részeken még nem sikerült a sár mélységét megállapítani. Ez a geológusoknak lesz a feladata. Lányi hadnagy egyszer keresztül repült felette és állítása szerint majd beleszedült.

Pedig fel szokták keresni ám Szalárdot, mert hiszen itt van a szalárdi járás székhelye. Például a napokban egy gróf kereste fel Tóth Mihályt, még pedig automobilon. És az automobil csak Szalárdig jutott el. Ott kénytelen volt megállni és a soffört életveszélyes utakon Tóth Mihályhoz beküldeni. Hogy a földbirtokos milyen uton-módon tudta kihuzni a grófot a sárból, még nem lehet tudni. Sokszor négy-öt kocsis áll itt az utnak nevezett sártenger körül, és az utasok uszva, falábon s ki tudja hogy vergődnek tovább.

Ez az út jelentős Szalárdra nézve is. Hiszen itt szállítják a postát is. Télen a postakocsisok egymásután mondják fel a szolgálatot, a lovakkal együtt. Szinte esdálatos, hogy a posta meg a közönség mily türelmesek.

Ezen az uton soha egy levél egy csomag, vagy pénzküldemény sem lehet biztonságban. Ilyen utakat még a Balkánon sem lehet találni.

Remélhetőleg illetékes fórumok megszivlelik az özönszámra érkező panaszokat és megtesznek most már annyit, hogy kijavítatják az utat.

Mi történt a vásárban?

Az elegáns ur, meg a barátja.

Nem most történt, nem is Nagyváradon esett meg ez az érdekes eset, hanem messze Érmihályfalván, ott is még 1911. február havában. A szereplői egy feltűnően elegáns uri ember, egy olyan lókupec-kínézésű vásári alak és Szür András urambátyám, a Pali.

Szin: a nagyvásár Érmihályfalva községben. Rengeteg ember, zug a vásári láрма, visitás, kiabálás, tehénbögés, szóval a rendes, szokott kép. Szürs András uramat az ökrök érdeklik. Bizonytalan léptekkel ödög ide-oda, mustrálja a fehér színű állatokat, amelyek olyan jámbor, buta képpel néznek rá.

Közben pedig meg-megtapogatja a belső zsebét ott a ruha alatt, a mellény bal oldalán, hogy megvan-e a pénze. Mert bizony vigyázni kell ebben a nagy sokaságban. Van nála néhány ropogós százaz, hát vigyázni kell. Es néhány szép ökröt kell belőle hazahajtani.

Amint nézi ezt is, amazt is, és elégedetlenül csóválja a fejét, elébe áll egy szimpatikus kínézésű, jóvialis arcu ember.

— Ökör kéne ugy-e bátyám, de nincs valamire való a vásárban.

— Hát, ami igaz, az igaz, pedig nem akarok akármilyet hazavinni, mert kiver az anyjukom a házból.

— Tudja mit bátyám. Nekem van négy darab szép mathán, csak nincsenek itt. Olaát vannak a tulsó végén. Ha eljön, megmutatom. Nem akarom ide hozni a többiek közé.

El is indulnak. Az egyik mellék utcában, senki sem járt ott éppen, egy nagyon elegáns uri ember jön szembe velük. Amikor majdnem egymás mellé érnek, az uri ember hogy-hogy nem, elejti a finom bőrtárcáját. Nem veszi észre, megy tovább.

— Ejnye, ez éppen jól jött nekünk, mondta a kupec, és egy hirtelen mozdulattal zsebre vágta a tárcát. Majd meg osztozunk rajta.

Szür András éppen a pénzt számolgatta magában és így nem sokat figyelt a szomszédja beszédére. Nem sokára azonban, hangosan kiált utánuk az elegáns gavallér.

— Hé, megálljanak emberek:

Lihegve fut utánuk és követeli a pénztárcát.

— Itt kellett, hogy elveszítsem, csak maguk találhatták meg.

— Mi bizony nem. Ha nem hiszi az ur, kutasson ki bennünket, — ezt a kupec-forma ember mondotta.

A gentleman nem sokat teketóriázott, hanem megkezdte a motozást. Ott rögtön. A kupecsel hamar végzett.

— No magánál nincs. Akkor biztosan a szomszédjánál van.

— Már ilyet ne mondjon az ur, nincs szükségem nekem az ur pénzére, van annyi nekem, mint az urnak. Különbén itt van, nézze meg a zsebet.

Az uri ember keze hirtelen mozdulattal az atyafi zsebében termett. Itt is, ott is hirtelen, s míg az urambátyám felháborodva esett át a kellemetlen processzuson, a társa, a kupec egyszer csak eltűnt mellőle.

Ha a kerítés mögül nézte volna valaki ezt a jelenetet, észrevehette volna, hogy az uri alak keztyűs kezébe ragadt a falusi bácsi piszkos, de tömött tárcája. Egy szempillantás alatt el is tűnt a finom, fekete télikabát mély zsebében...

— Hát nincs magánál a tárcám. Ugy látszik, hogy másutt vesztettem el... Bocssáson meg bátyám a kellemetlenségért.

Ezzel elment, még meg is rázta a kezét ami emberünknek.

Vagy öt perc múlva ismét eszébe jutott a pénze Szür András uramnak. De bizony annak csak hült helyét találta.

A csendőrök hamarosan megállapították, hogy az a két alak volt a tettes. Csak tavaly tudták elfogni a két notórius zsebmetszőt. Mert azok voltak Horváth György és Pill György, akik már eddig, 15—20 évet ültek a különböző fegyházakban és börtönökben.

A törvényszék Seress Barna törvényszéki bíró elnöklete alatt tegnap tárgyalta ezt a legutóbbi ügyes és agyafurt munkájukat és 5—5 évi fegyházra ítélte őket.

— Megnyugszanak az ítéletben?

— Nem kérem, felebbezünk.

A KOLERA.

Az első hat koleramegbetegedés óta Budapesten hat napon át nem fordult elő koleraeset és a járványt már-már megszüntnek lehetett tekinteni. Most azonban ismét van egy beteg, akinek minden valószínűség szerint kolera a betegsége.

A gyanus beteg Kóciás Márton tizenhat éves ablaktisztító napszámos. Rendes napi munkáját végezte a nyugati pályaudvaron a 153. számú személyvonaton. Munka közben rosszul lett, heves göresök fogták el és eszméletlenül esett össze.

Az eset nagy riadalmat keltett a pályaudvaron. Nyomban a tisztis orvosért küldtek, aki megvizsgálta a beteget és konstataulta, hogy a legény koleras. A beteget bevitték a Szent Gellért-kórházba, a vasuti kocsit kivonták a forgalomból és azokat, akikkel Kóciás érintkezett, szigorú megfigyelés alá vették.

Ezenkívül még két koleragyanus megbetegedés fordult elő tegnap délelőtt a fővárosban. A Páter-utca 82. számú házban egy kifőző lett rosszul gyanus tünetek között, a Páter-utca 30. számú házban pedig egy szabósegéd. Mind a kettőt bevitték a járványkórházba.

A tisztis főorvosi hivatal hivatalosan jelenti, hogy tegnap Rákospalotáról és Pestszentlőrincről hoztak két koleragyanus beteget. Ezeket és a tegnap beszállított kilenc beteget megvizsgálták, egyik sem koleras. Hat napja nem fordult elő újabb megbetegedés Budapesten.

Zomborban Horváth Mátyás huszonöt éves napszámos és özvegy Locherl Karolina hetven éves asszony, mind a ketten bácsiszenttamási lakosok, koleragyanus tünetek között rosszul lettek. Atyimor Brankó óbecsei lakos koleraiban meghalt. Óbecsén újabb megbetegedés nem fordult elő.

A belügyminiszterium hivatalosan jelenti, hogy a bács megyei Szenttamásról egy, a temes megyei Delibátról egy, a torontál megyei Kumánról három, a bereg megyei Szentmiklósról három és Rákóczy-szállásról két újabb koleras megbetegedést jelentenek.

A FAKIR SÁTRA.

Ellopták a feje felől.

*

Exotikus vendége volt a rendőrségnek a reggeli órákban. Fekete fej, hatalmas és tuskés haj, nagy, álmos szemek, a test forradásokkal tele. Különös izgalom ül mindig a vonásain, vagy olyan hideg nyugalomba merül, mint télen a folyó. Ő az a fakir, akit a kenyérkereset kivert a nagyvilágba.

Chenbu Al Follah, az indiai fakir az impresszáriójával ment föl a rendőrségre. Egy mukkot sem tud magyarul, csak néha hevesen gesztikulál, dühös, panaszt akar tenni és nem tudja magát kibeszélni.

Az impresszáriója Freund Oszkár teszi meg a panaszt helyette. A fakir nagyvársárra érkezett Váradra, már két napja produkálja magát és most nem keresheti kenyérét, mert ellopták feje felől a sátrat és alvása alatt elvitték mellőle az állatkáit.

Ragyogó testü kigyók, sziszegő viperek, fehér csontok, kőkanalak, egyiptomi kardok, titkos szekrények, színes rongyok és lepedők tüntek el a fakir mellől. Az impresszárió előadja a fakir gyanuját is.

Ugyanis Freund kölcsön kért 8 koronát a szomszédban működő körhintás Hoba Pétertől, aki adott is. Ezt a 8 koronát Hoba kérte és követelte, amikor a kávéházban kártyáztak. Hoba, a tarka trikós körhintás legény részeg volt.

— Nem adom meg, mert most részeg vagy és elfelejtéd holnapra, mondotta Freund.

Hoba fenyegetődzött és azt hiszik, ő lopta el éjjel a sátrat és a drága állatokat.

Bodó László intézkedett, hogy ha tényleg így van, Hoba adja vissza a fakir dolgait. Ez meg is történt, de már csak este és így a fakir elesett a tegnapi keresettől.

Máramaros bizalma. Máramaros-vármegye Nyegre László főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Tiszának és kormányának bizalmat szavaztak.

Főispánváltás. A király, mint a hivatalos lap jelenti, Csaplovics Simon, Arvavármegye főispánját ettől az állásától saját kérelmére felmentette és helyébe Szi-nyei-Merse István nyugalmazott főispánt nevezte ki.

Kitüntetett hercegérsek. A király Piffel Frigyes bécsi hercegérseknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Egy jó házból való fin
tanulól
felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

..HIREK..

...

A KATHOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG három napos külön kirándulása NÁPOLYBA.

A Kath. Népszövetség római zárandoklatával kapcsolatosan, mely szept. 29-én indul Budapestről, a római zárandoklat résztvevőinek kívánságára külön kirándulást rendez Nápolyba.

A kirándulás ideje és utiránya:

Indulás Rómából október 5-én délután.
Érkezés Nápolyba " " este.
Időzés Nápolyban három nap.
Indulás Nápolyból október 8-án délután.
Érkezés Páduába " " 9-én.
Időzés Páduában fél nap.
Érkezés Budapestre október 10-én.

Részvételi díj 90 (kilencven) kor., II. osztály (I. osztályu ellátással.)

A részvételi díjban benne van:

1. A vasuti jegy Rómától—Nápolyig és vissza.
 2. Szállás és elsőrangú teljes ellátás (ital nélkül) 3 nap alatt.
 3. Szakavatott vezetők az uton és Nápolyban, valamint a kirándulás alatt.
 4. Belépő díjak a muzeumba, Pompejibe stb.
 5. Kocsi és más helyi közlekedési eszköz Nápolyban a pályaudvartól a szállóba és a kirándulások alatt.
- Egyébként ugyanazok a tudnivalók mérvadóak, mint a római utnál.

*** Gróf Széchényi Miklós az élesdi templom építésénél.** Tegnapi délután előkelő vendége volt Élesnek. Gr. Széchényi Miklós megyés püspök titkára, Brém Lőrinc társaságában automobilon kirándult Élesdre és megtekintette az élesdi római katolikus templom építési munkálatait. A megyéspüspök örömmel szemlélte végig a szépen haladó munkálatokat, majd meglátogatta Kozics Gusztáv plébánost és visszautazott szék helyére.

*** Ülések a vármegyén.** A vármegye második szakosztálya tegnap ülést tartott, melyen Miskolczy Ferenc főispán nyilatkozott az ujonnan létesítendő mezőlegdi főszolgabíróság ügyében. A főispán nyilatkozatában kijelentette, hogy az új járás létesítésében egyedül az a cél vezeti a vármegyét, miszerint egy-egy járás csak nyolc körjegyzőséget, vagy jegyzőséget foglaljon magában. Ez által a közönség érdekei is jobban nyernek kielégítést és a főszolgabírói hivatalok helyzete is meg lesz könnyítve. Az új járáshoz az élesdi járásból Cécke és Örvénd községeket csatolják.

*** Cimzetes kanonok.** Ófelsége Szédeyi Károly tiszteletbeli szentszéki ülnököt, szepesszombati plébánost a szepesi székeskáptalan cimzetes kanonokjává nevezte ki.

*** A kereskedők és iparosok sérelme.** A mostani nagyvásár alkalmával a nagyvárad kereskedők keserűen tapasztalták, hogy a nagypiaci zsibvásár mily erős konkurrenciát csinál nekik. Az ócskaárusok során egész raktárra menő, teljesen új cipőár, szövet, vászon, selyem, csipke, szalag stb. volt felhalmozva, amiket potom áron pocsékoltak el. A különböző végkiállításokból, maradék áruházakból, csődkiállításokból kihordott áruk miatt természetesen nagyon megritkultak a vevők az üzle-

tekben s a kereskedők várhatták a vásári forgalmat. A kereskedőkön kívül az iparosokat, különösen a cipész és kalapos iparosokat károsítja meg az ócskaárusok azon eljárása, hogy teljesen új iparcikkkel elárasztják a piacot s ezért az ipartestület panaszt emelt a rendőrség kihágási osztályánál, ahol azonban a panaszt elutasították. Az ipartestület azonban a városi tanácshoz, mint II. fokú iparhatósághoz fordul s onnét kér jogorvoslatot. Az iparosok és kereskedők panaszra annyira indokolt, hogy a városnak, a törvény hiányossága mellett is módot kell találni ezeknek a viszonyoknak a megváltoztatására.

*** Várady Zsigmond végrendeletei.** Tegnapi volt a hagyatéki tárgyalás Budapesten Róth közjegyzőnél Várady Zsigmond hagyatéka ügyében. A tárgyaláson megjelent Teleszky pénzügyminiszter is, aki a végrendelet végrehajtója. Kilenc végrendeletet olvastak fel. Ezek közt kettő fővégrendelet, hét pótvégrendelet. Az elhunyt özvegye teljes haszonélvezetre jelentette be igényét. Több oldalági rokon is igényeket támaszt. Az egyezkedés a rokonok között megkezdődött.

*** Egy főjegyző jubileuma.** Szép ünneplésben lesz része vasárnap délelőtt Kerekes Gyula berettyóújfalusi főjegyzőnek. A derék tisztviselő most tölti be szolgálatának 40-ik évfordulóját és ebből az alkalomból a jegyzői kar méltóképpen akarja kifejezni vele szemben kartársi szeretetét. A jegyzők Kovács András egyesületi elnök vezetésével testületileg mennek Ujfaluba és részt vesznek a képviselőtestületi diszgyűlésen. A jegyzők egyesületének elnöke ez uton is kéri a kartársakat, hogy minél nagyobb számmal vegyenek részt az ünnepélyen. A jegyzők 21-én délelőtt fél 10 órakor találkoznak az ujfalusi állomáson.

*** Házasság.** Porzolt József máv. tisztviselő és Wenter Valerika, Wenter Viktor járási erdőtiszt leánya, Belényesben vasárnap tartották esküvőjüket.

*** Nagyváradon keresik.** Érdekes értesítés érkezett a nagyvárad rendőrségre tegnap. Ezelőtt három nappal eltűnt Korpány István zalaegerszegi tanár. Levelet hagyott hátra, amelyből az tűnik ki, hogy buskomor lett és elméje meghiobbant. Azt az okot hozza fel a levélben, hogy azért bujdosik el, mert nem tud latinul megtanulni. Ez a paptanár ezelőtt 10 évvel Nagyváradon volt áldozár s a fővárosi rendőrség most itt keresteti. A várad detektívek most járnak a nyomok után, hátha akadna valami pozitívum a pap holléte felől.

*** A nagypiac-téri közegészségi állapotok.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról, hogy a nagyvásár alatt a helybeli piacon az élelmiszer és különösen az ételnemű árusok a közegészség és köztisztaság követelményeit teljesen figyelmen kívül hagyták s ezáltal a közegészségügyet veszélyeztették s ezekre a körülményekre felhívtuk a városi főorvos figyelmét. Mint meggyőződöttünk, a nagypiac-téri botrányos állapotoknak nem a város főorvosa és az orvosi hivatal az oka, mert az orvosi vizsgálat alkalmával talált rendellenességeket állandóan büntetik s éppen a város főorvosa tett már több ízben előterjesztést a laicoknyhák ügyének rendezésére. Addig is kiadta a szigorú rendeleteket, de azokat nem hajtják kellőképpen végre. A tisztviselők maguk pedig nem lehetnek egész nap a piacon. A piac mai poros, piszkos állapota mellett teljes rendet nem is lehet tartani, mert egy kis szél mindent beseper porral,

piszokkal. A Szent László-téren, mióta rendes burkolással bír, az ételneműek árulása mintaszerű. A város főorvosát semmi tekintetben nem lehet még csak felületességgel sem vádolni, mert éppen ő volt az, aki a fenyegető veszedelemmel szemben azonnal megtette a legmesszebb menő óvintézkedésekre az előterjesztést, aminek már is meg van az eredménye. A Páris-patakot tisztítják, az utcákat takarítják, mind a főorvos kezdeményezésére, akinek tudásáról és lelkiismeretességéről mindenki csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatik.

* **A Bihari Hangok** legközelebbi száma f. hó 20-án, szombaton Uj Elet cím alatt rendkívül érdekes tartalommal jelenik meg.

* **Nem igaz!** Megint a Nagyvárad Naplóról szól az ének, amely tudvalevőleg mindig örömmel ír a keresztényekről bántó dolgokat. Ha nem igaz, amit ír, az a legkevésbé sem alterálja. Legutóbb a sarkadi katolikusokkal foglalkozott, szokott igazmondásával. Mily alapossággal, mutatja az alábbi

Nyilatkozat.

A „Nagyvárad Napló“ az utóbbi időben a fogadatlan prókátor szerepét vállalta el és állítólagos sérelmek címén beleavatkozik dolgokba, melyek őt nem illetik meg és melyekhez nem is ért. Nem adtunk volna semmit se reá, ha folyó hó 13-án „A sarkadiak-deputációja Széchényi Miklós püspök-nél“ címen írott képtelen írásában bennünket olyan színben nem tüntet fel, mely amennyire nem való, annyira sértő is a sarkadi róm. kath. hitközség lelképásztora Rác Pálra nézve, Amidőn tehát figyelmeztetjük ezen ujságot, hogy ne üljön már föl mindenkinek, aki ilyen tökéletlenségekben hozzá fordul, kijelentjük a következőket:

1. Nem igaz, hogy az egyházközség kebelében már konkrét határozatot hoztak, mely szerint küldöttséget menesztenek a várad püspök urhoz és kérni fogják, hogy a plébános helyezze el Sarkadról.

2. Nem igaz az, hogy az öreg plébánost — Kreznerichet — akit különben a Nagyvárad Napló nevezett ki öreg embernek, a hivek szomorúságára egyházi felsőbbsege elszólitotta Sarkadról. Sarkadon minden gyermek tudja, hogy Kreznerich 55 éves korában 1911 február 13-án ott halt meg. Dehát honnan tudná ezt a Nagyvárad Napló?

3. Nem igaz, hogy Rác Pál sarkadi plébános zárkozott és rideg ember. Ellenkezőleg, hivel szeretettel és paphoz illő komolysággal bánik.

4. Nem igaz, hogy Rác Pál sarkadi plébános hivel ne lenne segítője, barátja és tanácsadója, ha hozzá fordulnak.

Több valótlanítást nem szedünk össze; ennyiből megtanulhatja, ha ugyan akar okulni a Nagyvárad Napló, hogy nem minden írásnak lehet hitelt adni.

Sarkad, 1913 szeptember 15.

Előttünk:

Büttel Károly, Komlóssy Sándor
iskolaszéki tagok.

A sarkadi hitközség nevében:

Regényi Kálmán
a sarkadi rk. hitközség elnöke.

* **Modern fényképezés** című könyv ugy a kezdő, mint a haladó amatőröknek kitűnő tanácsadó, receptkönyv stb. melyből a legújabb eljárások a művészi amatőröképek előállításához bennfoglaltatnak lakónikus rövidséggel. Ara K 1'80. Megrendelhető csak a szerzőnél Leopold Kornél, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41., ki azt utánvétellel illetve a pénz előzetes beküldése mellett küldi.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

FLEGMAN

női divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia
ruhát mérsékelt árakban
készít.

* **Ujabb koleragyanus megbetegedések.** Tegnap beszámoltunk arról, hogy Álmosdon kolera gyanus körülmények között meghalt egy asszony. A kolozsvári vegyvizsgáló állomásról ezideig még nem érkezett jelentés. Móríz Ernő megyei főorvos tegnap hazaérkezett Nagyváradra és némileg megnyugtató kijelentést tett. Tegnap újabb gyanus megbetegedés történt a megyében, még pedig két helyen is és pedig Kokadon és Váradlessen. A három községben foganatosították az óvintézkedéseket. A három eset közül az álmosdi a legkomolyabb. Az elhunyt asszonynak ugyanis a férje Debrecenben szolgált mint katona és csak pár nap előtt szabadult. Lehetséges, hogy a katonaságnál valamelyik fertőzött vidékről hazajött katona-utján hozta el a kolera bacillusokat. A főorvos ugyan ezt sem tartja valószínűnek.

* **Ongyilkosság.** Berettyóújfaluban kifogtak tegnap egy oszlásnak indult hullát a Körözsől. Azonnal agnoszkálták: Török Mihály nevű cseléd. Török Mihály Debrecenben szolgált, de szerelmi kötelékek fűték Berettyóújfaluhoz, amennyiben évek óta Junoszás Mária körül taposta a földet; el akarta venni feleségül. Tíz nappal ezelőtt máshoz ment a leány. Mikor ezt meghalotta Török rögtön hazament és érzékeny buesu után a Körözsbe ölte magát. Már 8—10 nap óta hőmpölyögteti a viz. Miután a külérőszak nyomai nem látszanak rajta, a kir. ügyészség megadta az eltemetési engedélyt.

* **Szenzációk a Vigadó mozgóban.** Elsőrendű szórakozást, kedves mulatságot biztosít a közönség minden rétegének a Vigadó mozgószínház szerdán és csütörtökön. Szenzációs vendégművészek mutatkoznak be és lépnek fel minden előadásban. A 4 Brighton angol táncsoport elragadó művészettel a legbrilliansabb tánceprodukciókat lejtik el. Rendkívül érdekes az új mozgóképek műsora is. Gyönyörű a sláger „A kelepce“ 2 felvonásos társadalmi dráma, a Pasquali-gyár ujdonsága. „A tűzpróba“ izgalmas detektívdráma. Ezenkívül bohózatok, eredeti felvételek vannak műsoron.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház emeletén** háromszobás utedai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Megérkeztek** szép őszi ujdonságaim és nagyon olcsó árban árusítom **Újhelyi Róza**, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanító bácsi, hogy a legtöbb fiú és leány az iskolatáskákat, tolltartót és könyvsziját a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas palotában a Szent László téren. Menjünk mi is oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék és ajándéktárgyakban.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerégyártó munkáira Bányó-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar **Kurina** Mátyás karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit Szűcs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdeté este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér Kurina Mátyás karmester.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi katalpok 3 koronától kezdve **Feketé-nél**, Szent János-utca, Kispipa mellett.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Kammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig; terv és rajz szerint. Szegcselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sarkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 zám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csödből vásárolt 1500 db divatos parket blousche 250 fillérért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhethetünk be, *Rákóczi-ut 18.*

x **Tekintettel a rossz pénzüszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Óssi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál *Kossuth-utca 6.*

* **Kálvária-utca 20** számú új házná egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás november elsőre jutányos áron kiadó.

x **Vörösbör!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés *csemegezőllő*; kitűnő pecsenye és *pezsgőborok*; *kőbányai maláta* és szalon *sörök*, **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, *Körös-utca. Telefon: 448. sz.*

x **Meghívó kóstolóra!** Chocoládával töltött tápláló és hizlaló mézes sütemény megízlelésére, ezen elsőrangú cikkek jóságáról meggyőződés miatt Nagyvárad és vidéke közönségét tisztelettel meghívják *Benedek Testvérek* a kávé és fűszer szagmentes *Czukorka Bonbonnier* tulajdonosai a *Bémer-téri korzón.*

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.*

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel *Pista* barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó áron szerezhethet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett.

Legszébb és legolcsóbb zománc táblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba fogtalva szájpaddal nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visegázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők

teljes fiú kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

A KOBRAK

CZIPÓRAKTÁRBAN

RÁKÓCZI-UT 3. SZ.

az összes férfi-, női és gyermek-cipők, valamint a mellékcikkek árusítása

jutányos ár

mellett megkezdődött.

REPORTÁZS

A ferencvárosiak Nagyvárazon.

A nagyváradai sportszerető közönségnek még élénken emlékeztében van az a nagyszerű játék, melyet a Ferencvárosi Torna Clubnak kétszeres bajnok-csapata nyári ittléte alkalmával bemutatott. Közönségünk vasárnap, — a NSE áldozatkészsége következtében — a Ferencvárosi fiuknak játékában ismét győnyörködni fog. Bár a teljes Ferencváros csapat győzelme biztos, de azért a NSE sem fogja tétlenül tölteni az időt s szorgalmas tréninggel készül a nagy napra.

IRODÁLOM

A Magyar Hirlap Sport Albuma.

A Magyar Hirlap, a legelterjedtebb és legolvasottabb este megjelenő napilap, ez évben is nagy meglepetéssel készül szolgálni karácsonyra az előfizetőinek. Minden egyes előfizetője ugyanis megkapja a Magyar Hirlap Sport Albumát, amely szencációs kivitelű és tartalma lesz. Az Album fel fogja ölelni az összes sportágakat s ezeknek hivatalos képviselői tollából fog hozni nagyérdekű közleményeket és ismertetéseket. Számos fényképfelvétel és rajz díszíti a fényesen kiállított művet, amely a magyar

nyomdaipar remeke lesz. Minden új előfizető is megkapja karácsonyra a Sport Albumot. A Magyar Hirlap a fővárosban már este hat órakor, a vidéken pedig az összes lapokat megelőzve a legkorábban kapható.

Zászlónk. Izsák Alajos páratlan ifjúsági folyóirata a nyári vakáció elteltével ismét beköszöntött olvasóihoz. A lap vezetőhelyén Izsák Alajos megragadó cikkét találjuk, melyben a Zászlónk cserkészének a Vágon tett utazása kapcsán mond el poetikus gondolatokat. Ugyanerről szól dr Radványi Kálmán cikke is, aki az expedició útját ismerteti. A tartalomból kiemeljük még Sik Sándor versét, Orbán Dezső regényfolytatását, Somlay Károly elbeszélését. Ezekon kívül számtalan ismeretterjesztő és szórakoztató közlemény gazdagítja a szeptemberi szám tartalmát. A lapot a „Fakadó rügyek” című ifjúsági rovat zárja be. A képek, az illusztrációk ezuttal is páratlanok. A Zászlónk előfizetési ára 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-ut. 50.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Októberi esküdtek.

A nagyváradai királyi törvényszéken tegnap délelőtt sorsolták ki az október hó 2-án kezdődő ciklusra az esküdteket, akiknek névsora a következő:

Rendes esküdtek: Nagy Dániel Csókmó, Paizs István kisbirtokos Váradszőlős, Hanzély István erdőmester, Boros Miksa cukorgyári irodatiszt Sarkad, Hegedüs Rezső gyógyszerész, Csepregi Mihály és Nagyszalonta, Bóné Lajos, dr Fráter Pál ügyvéd, Nagy Lajos megyei árvaszéki ülnök, Mangra Áron ny. ref. tanító, Ehrlich István bankhivatalnok, Báthory Ferenc kereskedelmi iskolai tanár, Balogh Imre földmives, Nagyszalonta, Benedek Miksa bankigazgató, dr Békécsy Jenő ügyvéd, Csordás András földmives, dr Jakobovits Emánuel ügyvéd Székelyhid, Nagy Ferenc földmives Nagykereki, May Sándor mérnök, Németh Pál Mezőtelegd, Török László ny. káptalani erdőmester, Szegedi István földmives, Varga Akos megyei aljegyző, Nagy Dezső tanító, Dévald László, Horváth József kisbirtokos Mezőtelegd, Löwenstein Zsigmond, Heringh Sándor, dr Erdélyi Miklós ügyvéd Berettyóújfalú, Bagdi Jenő földmives Biharkeresztes.

Helyettes esküdtek: Rölich Lajos hentes, Bartha László hentes, Hajdu István és Kiss Gyula kádár, Riedl Gusztáv gépész, Mudura György hentes, Papp János kőműves, Papp György kádár, Krempánszky Lajos kőműves.

SZERKESZTŐI PÓSTÁZÁS

Érdeklődő. Egyetemes orvostudor annyit jelent, hogy az illető az orvostudományi karon az összes szigorlatokat letette. Az orvosi képzés minden betegség gyógyítására jogosít, a jártasság nem a képzés, hanem a gyakorlat dolga.

TÁVIRÁTOK

Skerlecz bárót megoperálták.

Budapest, szept. 16.

(Saját tud.) Skerlecz Iván báró, horvát királyi biztost a Vörös Kereszt kórházban harmadszor is megoperálták. Skerlecz most teljesen jól érzi magát, fent jár s nemsokára teljesen fel fog gyógyulni.

A kolera.

Budapest, szept. 16.

(Saját tud.) Temes-, Torontál és Zólyom megyékből több kolera esetet jelentenek. Az óvintézkedéseket megtették.

Tifusz Borsodmegyében.

Budapest, szept. 16.

(Saját tud.) A borsodmegyei Sajtószentpéter községben tifuszjárvány ütött ki. Az iskolákat lezárták, a szükséges óvintézkedéseket fogantatották.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.97
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.68
Októberi rozs	— — —	8.22
Szept. tengeri (1913)	— — —	—
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.13
Októberi zab	— — —	7.53

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	— — —	829.—
Osztrák hitelrészvény	— — —	629.50
4%-os koronajáradék	— — —	81.30
Osztr. magy. államv.	— — —	705.—
Jelzálogbank	— — —	426.50

Leszámitoló és pénzváltó	—	515.—
Hazai bank	— — —	285.—
Magyar bank	— — —	563.25
Keresk. bank	— — —	3735.—
Rimamurányi	— — —	705.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	774.—
M. Ált. Kőszénbánya	— — —	1070.—
Közuti vasut	— — —	637.—
Városi villamos	— — —	360.25
Adria	— — —	584.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A méltóságos Jászóvári Prépostság a váradszentmártoni erdőgondnokságban

az ideai makkoltatást

nyilvános árverésen kiadja. — Az árverés

folyó hó 20-án d. e. 10 órakor fog megtartatni Váradszentmártonban az erdőszet hivatalos helyiségében.

Váradszentmárton, 1913. szept. 16.

DÉNES IMRE,
intéző.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhát 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerelő telefonja 55. sz.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD,

Fekete Sas-passage.

Ma szerdán

Nagy mozi sláger!

Rendkívüli
nagy attrakció

a világhírű

4

Brighton

eredeti angol táncsoport.

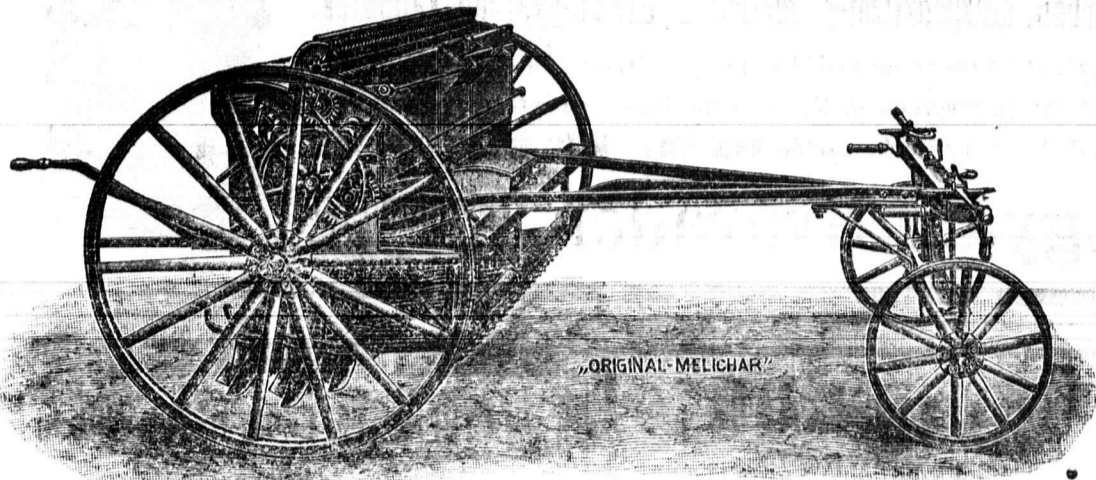
Minden előadáson
fellépnek.

Csak pár napig!

Előadások 6, 8, 9 órakor

2 órás műsorral!

Csak eredeti „MELICHAR“ gyártmányú „IMPERATOR“ műtrágyázóval

Óvakodjunk utánzatoktól!

egyesített sorbavető- és sorbátrágyázó vetőgépet szerezzen be. Dicsőrnünk felesleges, mert a gazdák egyhangú elismerése és az eddig elhelyezett 65000 drb a legfényesebb bizonyíték. Ne vegyen addig sorbátrágyázó gépet, míg gazdátársait meg nem kérdezi, avagy „Melichar“ gyártmány szerkezetét és előnyeit meg nem ismeri. Imperator géppel vetve 50 százaléknál több a műtrágyamegtakarítás és a termési eredmény is lényegesen nagyobb. Szerkezete egyszerű és teljesen megbízható.

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc
biharmegyei főraktára:
Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám
(Óváry-féle ház.)

8 koronáért

küldök 4½ kiló (kb. 50 drb.) sajtolásnál kevésbé megsérült finom enyhe virágillatu **piperezappant** rózsá, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva postautánvétellel: Auffenberg József Budapest, Rákosszentmihály.

Tüzijáték kiállítás

őzv. Kádár János-né

elsőrangu fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbbranú különlegességek előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, piperezappan, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olesóbban a legolesóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Losonczy-u. 13./12.

Mindenki muzsikálhat

Wagner «Hangszer-Király»

különleges elsőrendű hang zereivel.

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.

Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona.

Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.

Harmonika, táncz részére 10 korona.

Óriási beszélőgép, kottákkal 40 korona.

Javítási szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljen a Wagner névre és a 15. házszámra.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sírkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

10.000 pár harisnya kerül eladásra!

alábbi olesó árak mellett.
3 pár költött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olesón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Artézikutfuró vállalat
Wessely és Biró
Nagvszalonta.

Vevőink szóbeli értesítéséről, valamint hozzánk érkezett levelekből azt látjuk, hogy cégünk többszörösen a Haas Lipót (Haas Linoleum) céggel tévesztik össze. Hogy ennek úgy a két cég, valamint a vevőnkörünk érdekében elejét vegyük. kénytelenek vagyunk figyelmeztetni, hogy cégünk szóhangzása a következő:

„Haas FÜLÖP és Fiai“

mely a helybeli HAAS LIPÓT céggel nem azonos és azzal semminemű vonatkozásban nem áll. A mi cégünk tudvalevőleg gyári cég (gyárak Sopronban és Ebergassingban) és azon helyzetben van, hogy a legutányosabb gyári árakkal szolgáljon.

Szőnyegek
Ágyelők
Futószőnyegek

Agyvetők
Keleti szőnyegek
Asztal- és ágyterítők

Függönyök
Lábtörölők
Flanelltakarók

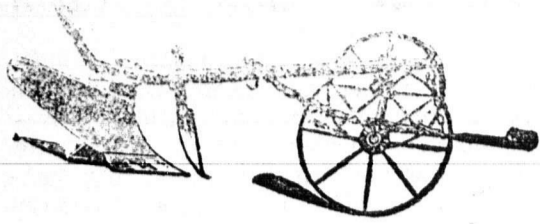
Teveszörtakarók
Butorszövetek
Kecskebőrök stb.

mindenkor a legnagyobb választékban és minden árban raktáron vannak, minél fogva szükséglet esetén a nagyérdemű közönség szives látogatását kérjük.

Tisztelettel

Haas Fülöp és Fiai

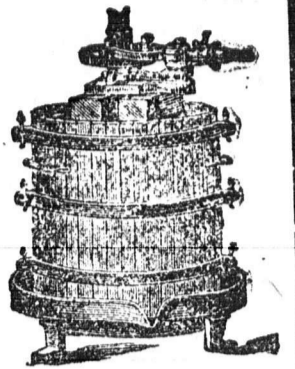
Nagyvárad, Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Ékek, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőzuzók már most megrendelhetők jutányos árban présfeltünyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Ügynökök

minden vidéken szentképek árusításával napi 10 koronát kereshetnek mel- lékesen. Tőke szükségtelen. Csekély biz- tosíték a mintakollekcióért megkívántatik.

Nők is jelentkezhetnek.

Ajánlati levélcím:

HÁZIIPARI MŰINTÉZET

Rákosszentmihály.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren- dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötő saját termé- si borai, előzékeny kiszolgálás, szol- lid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

411 YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé- nyesre, csipke és szövet függönyök, bútor szö- ve k, papi és egyen- ruhák vegyileg tisztit- tatnak.

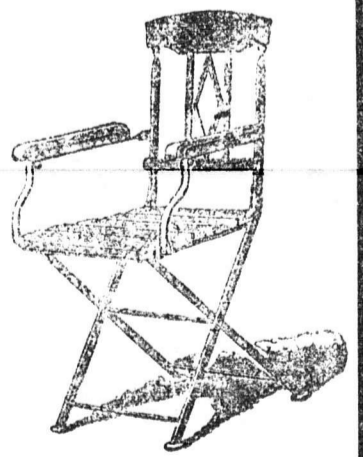
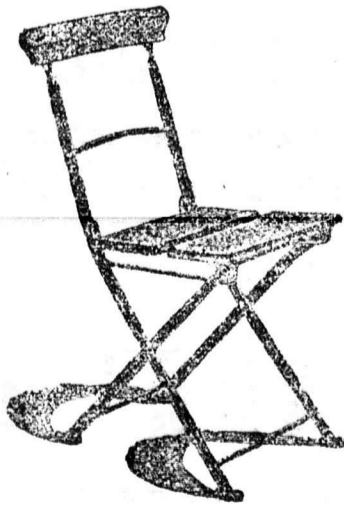
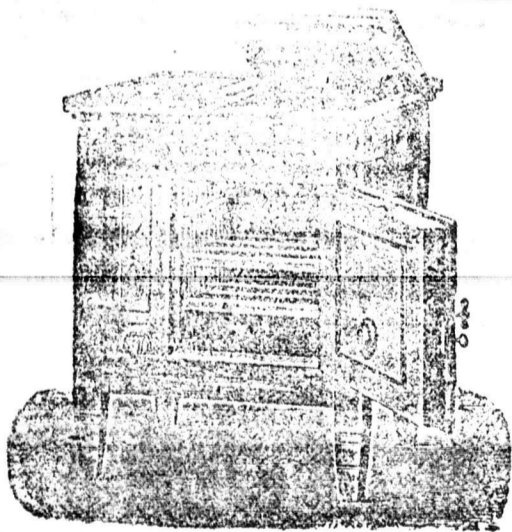
Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

LEGSEKRENYEK kertü vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMAK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

különlegességek vaskereskedésében